

Del 6: **Gi heder, lev vel**

Taler: Niklas R. B. Slettevoll

Dato: 8.1.2023 - Tekst: 2 Mos 20,12

Det femte bud lyder: «Du skal hedre din far og din mor, så dine dager kan bli mange i det landet Herren din Gud gir deg.»¹ Jesus fortalte en lignelse om en sønn som ville ha arven sin på forskudd for å dra ut i verden og leve et utsvevende liv. Men da pengene var brukt opp og alt hadde gått skeis, gikk han hjem til sin far og ba om tilgivelse.² Sett i lys av at Moseloven foreskrev dødsstraff for opprørske barn, blir fortellingen desto sterkere når faren tar imot sønnen og tilgir ham. I møte med dette kan vi teste hvor stor vekt vi selv tillegger dette budet.

Budet berører både foreldrerollen (indirekte) og barnas rolle.³ Foreldres viktigste rolle er å være gode lærere for sine barn, spesielt det å lære dem å leve etter Guds vilje.⁴ Barnas rolle er å hedre sine foreldre, som vil si å gi dem den rette ære: tenke godt om dem, snakke godt om dem, elske dem, ikke påføre dem unødvendig sorg og ta vare på dem. Det handler ikke om hva de har fortjent, men om hva Gud har bestemt. Foreldreskap er et embete som Gud har innstiftet fra skapelsen av, og reflekterer noe av Guds forhold til oss, derfor skal det holdes høyt.⁶

---

¹ 2 Mos 20,12

² Luk 15,21: «Far, jeg har syndet mot Himmelen og mot deg, og jeg er ikke lenger verdig til å kalles din sønn.»

³ Ef 6,1-4: Dere barn, vær lydige mot deres foreldre i Herren, for det er rett. Hedre din far og din mor, dette er det første budet med et løfte, for at det kan gå deg godt og du kan leve lenge i landet. Dere fedre, egg ikke barna deres til vrede, men oppdra dem i Herrens tukt og formaning!

⁴ 5 Mos 6,6-7: Disse ordene Jeg befaler deg i dag, skal forbli i ditt hjerte. Du skal lære dem videre til dine barn, og du skal tale om dem når du sitter i ditt hus, når du går på veien, når du legger deg og når du står opp.

⁵ 1 Kor 4,15: «Selv om dere måtte ha 10 000 veiledere i Kristus, har dere likevel ikke mange fedre. For i Kristus Jesus er det jeg som har født dere ved evangeliet.» Det var det faktum at Paulus var deres lærer i evangeliet som gjorde at han kalte seg korinternes far.

⁶ Ef 3,14-15: Derfor bøyer jeg mine knær for vår Herre Jesu Kristi Far – fra Ham som ethvert farsforhold i himlene og på jorden har fått sitt navn [...].

En av måtene vi hedrer våre foreldre på, er ved å være **lydig**. Selv Jesus var lydig mot sine foreldre⁷, og Paulus nevner ulydighet mot foreldre som en av mange synder.⁸ Men hvis foreldrene dine krever noe av deg som Gud har forbudt, så er det Gud du skal være lydig mot.⁹ Husk også at vi gradvis blir mer og mer uavhengig av foreldrene våre etter hvert som vi blir voksne. Man hedrer foreldrene ved å vise dem **respekt**. Det er å ta hensyn til følelsene deres, tillate dem å utøve autoritet i livet deres og lytte til deres veiledning. Nok en måte å gjøre det på, er ved å vise **takknemlighet**. I tillegg kan vi vise dem **kjærlighet**. Kjærligheten viser seg blant annet ved tålmodighet, overbærenhet og tilgivelse.

Det ligger også et løfte i dette budet, som gjentas av Paulus, nemlig at å hedre våre foreldre fører til et godt og langt liv. Dette må nok ikke forstås helt absolutt for alle personer. På den ene siden kan vi si at barn som arver troen på Jesus fra sine foreldre vil være borgere i et evig rike. Men på generell basis så er det jo sånn at hvis man følger Guds gode visdom for livet her og nå, så vil det gå bedre enn hvis vi lever i dårskap og tar destruktive livsvalg.

Foreldre-barn-relasjonen er den første og viktigste (menneskelige) relasjonen vi mennesker møter. Den er byggesteinen i samfunnet. Augustin skrev: «Hvis noen ikke klarer å hedre foreldrene sine, er det da noen han vil spare?» Hvis vi ikke hedrer våre foreldre, hvem kommer vi da til å behandle på en god måte? Tenk at Jesus kom hit til verden og satte eksempelet til og med for det å hedre våre jordiske foreldre. Aldri førte han skam på sine foreldre og aldri syndet han mot dem. Jesus kan hjelpe i alle situasjoner, også med å oppmuntre oss til å elske og hedre våre foreldre.

---

⁷ **Luk 2,51:** Så dro Han ned sammen med dem til Nasaret. *Han var lydig mot dem [...].*

⁸ **Rom 1** og **2 Tim 3**

⁹ **Ef 6,1:** [...] vær lydige mot deres foreldre i Herren [...].

SPØRSMÅL TIL ETTERTANKE

- Ser du på familieenheten som fundamentet for samfunnet? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Hvordan kan det å etterleve dette budet se ut når man har blitt voksen og foreldrene våre blir gamle?
- Er det noe foreldre kan gjøre som tar fra dem retten til å motta et barns lydighet?
- Hvordan ser det å hedre dine foreldre ut for deg?
- På hvilken måte kan det femte bud peke utover bare det å hedre sine foreldre?